روزنامه صبح ایران
وطن امروز
VATANEMROOZ.IR

پنجشنبه ۲۶ مهر ۱۳۹۷ ■ ۸ صفر ۱۴۴۰ ■ ۱۸ اکتبر ۲۰۱۸ ■ سال دهم ■ شماره ۲۵۶۲ ■ ۱۶ صفحه ■ ۱۰۰۰ تومان

■ ۱۱۷۹ سال و ۳۲۵ روز گذشت

VATAN-E-EMROOZ ■ VoL.10 ■ No.2562 ■ Thu.Oct.18, 2018 ■ ISSN:2008-2886

دادستان تهران جزئیات واردات غیرقانونی ۶۴۸۱ خودروی لوکس را تشریح کرد

تأیید بازداشت مدیرعامل ایرتویا

صفحه ۳

■ ویژه‌نامه طنز راه‌راه را در شماره امروز بخوانید

صفحات ۶ و ۱۱

رهبر انقلاب در دیدار استعدادهای برتر علمی بر ضرورت ارتباط علمی با کشورهای آسیایی که در مسیر رشد جهشی قرار دارند تأکید کردند

نگاه به غرب و اروپا فایده‌ای ندارد

صفحه ۲

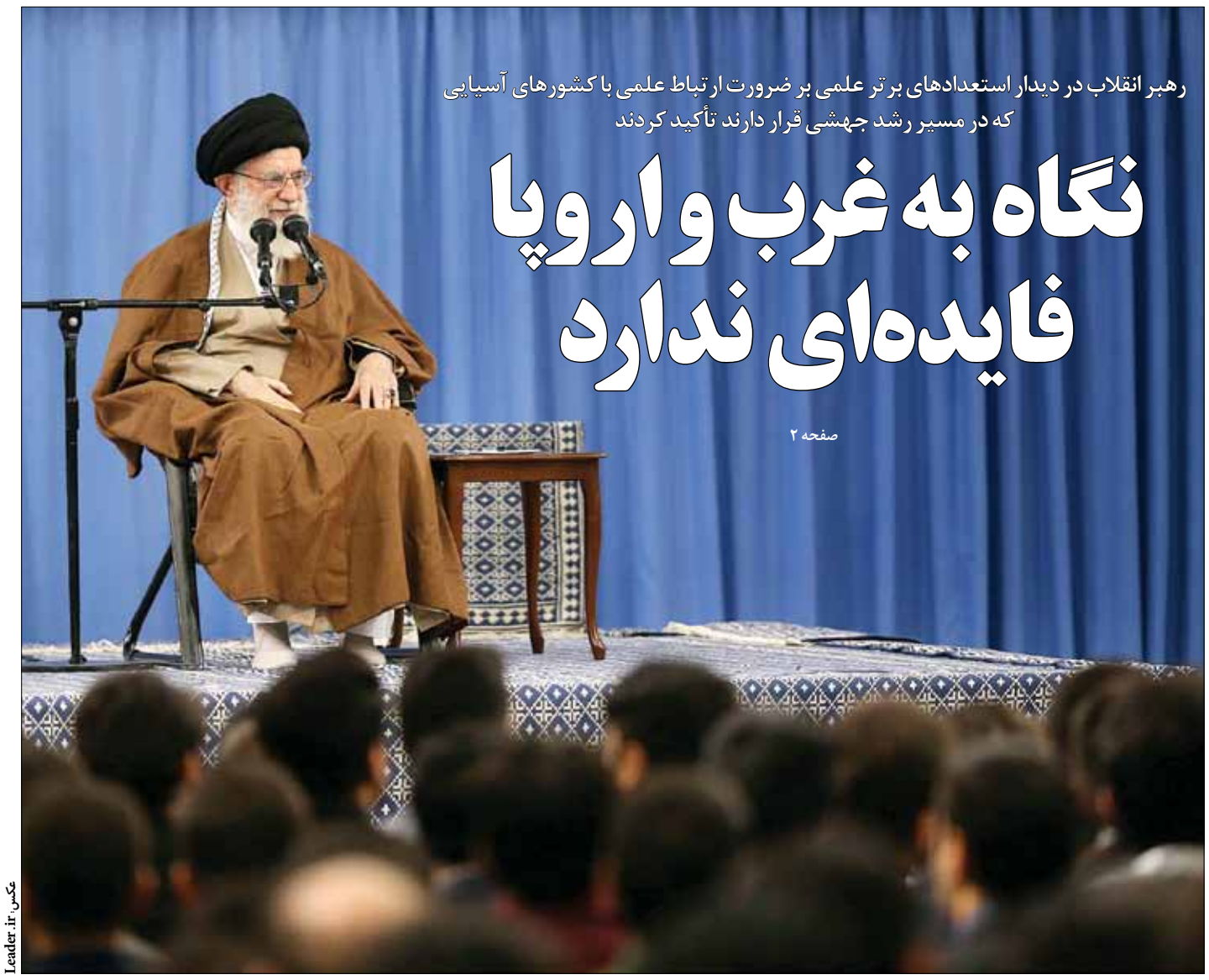

عکس: Leader.ir

تیترهای امروز

طرح دوفوریتی امیدی‌ها برای مستثنا کردن شهردار تهران از قانون منع به‌کارگیری بازنشستگان چه تبعاتی دارد؟

از پروژه توسعه سیاسی تا پروسه انحلال سیاسی

صفحه ۱۲

دوباره سیاسی‌پور

■ چگونه مجری برنامه نود از مسائل رسانه‌ای خوراک سیاسی می‌سازد؟

■ بازی رسانه‌ای مدعیان حرفه‌ای‌گری در مارپیچی از دروغ

صفحه ۱۳

یادداشت تحلیلی درباره افتضاح قتل خاشقجی در کنسولگری سعودی

موانع ترامپ برای تبرئه بن‌سلمان

صفحه ۱۵

گزارش «وطن‌امروز» از تکرار یک موضع اشتباه درباره اسدالله اسدی از سوی سخنگوی وزارت امور خارجه

آداب سخنگویی را رعایت کنید!

صفحه ۵

یادداشت امروز

کار یا فال؟

■ حسن قرائی ■

ما همه دوست داریم اوضاع اقتصادی خوب باشد. هیچ کار هم که از دستمان برنیاید، اخبار ریزش دلار را به ثانیه و تا حد امکان در شبکه‌های اجتماعی پخش می‌کنیم، ولو با همین کارها، کمی قیمت دلار پایین بیاید! تحقق این آرزوها اما بیش از آنکه در گرو آرزوهای ذهنی و امیدواری‌های لرزان باشد، مستلزم برنامه‌ریزی منسجم و تلاش پردامنه دستگاه‌های مسؤول در آن حوزه‌هاست. در مسائل شخصی هم طبعا رسیدن به اهداف، در گرو چرتکه انداختن‌های درست، برنامه‌ریزی‌های صحیح و مهم‌تر از همه، تلاش خستگی‌ناپذیر است. طبعا کارهای بزرگ، با گرفتن فال حافظ و تاکید ذهنی مکرر بر اینکه حافظ می‌گوید: «کلبه احزان شود روزی گلستان غم مخورا» و الخ... درست‌شدنی نیست.

مدیریت رندانه دولت در حوزه اقتصاد اما ظاهرا طی چند سال گذشته در همان کانال حضرت حافظ علیه‌الرحمه سیر کرده، همچنان در همان کانال پیش می‌رود. باور این مساله در وهله اول سخت است ولی از قرار معلوم، ژنرال‌های متخصصی که حسن روحانی به دولتش آورده، مهم‌ترین راهبردشان برای بیرون کشیدن ماشین اقتصاد از ته دره، همین است! هنوز یادمان نرفته که بیژن زنگنه به عنوان گل سرسبد ژنرال‌های مذکور در دفاع از قرارداد با توتال به نمایندگان مجلس گفته بود: «این قراردادها باعث می‌شود که ان‌شاءالله تحریم‌ها اتفاق نیفتد!» اگر دقیق‌تر شوید، می‌بینید سخنان اخیر محمدجواد ظریف در صحن مجلس برای دفاع از پذیرش برنامه اقدام FATF نیز از همین جنس است.

ادامه در صفحه ۱۲

روزنه

گازانبری علیه رسانه ملی

■ امیراکبر شهیدی ■

سنگ تمام گذاشتند زنجیره‌ای‌ها این هفته برای مجری ۹۰ اما بیاییم موضوع را از این دریچه نگاه کنیم؛ فرض کنید خبرنگار یا دبیر سرویس فلان زنجیره‌ای با این اتفاق کاملا مرسوم در عالم رسانه مواجه شود که متنی از متن‌هایش یا صفحه‌ای از صفحاتش بنا به هر دلیل اجازه چاپ پیدا نمی‌کند اما او عوض تمکین از نظم و نسق روزنامه، می‌رود ماجرا را می‌گذارد عدل کف دست آن خبرگزاری رقیب و سایت حریف! کاری که قبلا هم در نمونه‌های مشابه تکرار کرده! جز این، مکرر در همان روزنامه - و نه حتی در پیج شخصی‌اش! - علیه خط مشی آن روزنامه نوشته و آنقدر آب به آسیاب مخالفان آن روزنامه ریخته که شگفتا! مخالفان کلیت آن روزنامه، بارها و بارها او را و مندرجات او را تحسین کرده‌اند! روشن‌تر از روز است حدس واکنش مدیران آن روزنامه! حالا همین زنجیره‌ای‌ها شاکی از صداوسیمایی هستند که انصافا در تحمل این مجری لوس، دیگر شورش را درآورده! هم در مسائل فوتبالی و هم صدالبته در مسائل سیاسی، کرارا شاهد خروج شومن ۹۰ از بدیهی‌ترین موازین رسانه ملی بوده‌ایم که مع‌الاسف از دوره گذشته کلید خورد و تا الان هم ادامه داشته! قطعا پربیننده بودن هیچ برنامه‌ای در هیچ رسانه‌ای، دلیل بر آن نمی‌شود که مجری آن برنامه، خود را تافته جدابافته بداند، چه رسد به رسانه ملی!

القصه! دوشنبه‌ای که گذشت، فوتبال مهم انگلیس و اسپانیا بود در مدل جدیدی تحت عنوان لیگ ملت‌های اروپا و لیگ خودمان هم تعطیل! لذا بنا بر پخش زنده فوتبال شد! به شهادت طعنه‌هایی چون «سیمای لاریجانی» و «رسانه میلی» حاضرند سر به تن صداوسیما نباشد اما خدا نکند یک مجری همان را بگوید که باب میل‌شان باشد! طرف را می‌نشانند فوق بازی کاملا مهیج کذا! و جالب اینکه با وجود هواداری بی‌مبنا از این مجری- که تخطی محض از اصول رسانه کرده!- خود را پرچمدار اخلاق و حرفه‌ای‌گری در عالم رسانه هم می‌دانند! کیستند حالا زنجیره‌ای‌ها؟! الا قلم‌به‌مزدهای قبیله موسوم به اصلاحات؟! طرفه حکایت اینجاست؛ در دوره زعامت اصلاح‌طلبان عاشق فرهنگ(!) و دوستدار هنر(!) و هواخواه رسانه به‌ماهو رسانه(!)...

ادامه در صفحه ۱۲

نگاه

آیا قاره سبز به تعهدات خود پایبند خواهد ماند؟

■ بهمن نوروزی ■

فدریکا موگرینی، مسؤول سیاست خارجی اتحادیه اروپایی اعلام کرده است طرح این اتحادیه برای تسهیل تبادلات مالی با ایران پیش از نوامبر (آغاز دور جدید تحریم‌های نفتی آمریکا علیه کشورمان) اجرایی می‌شود. موگرینی در این باره عنوان کرده: «با اروپایی‌ها و البته با روس‌ها، چینی‌ها و دیگران در جهان، سازوکار و کانال‌هایی را به منظور حفظ تجارت با تهران ایجاد کرده‌ایم؛ سازوکاری که می‌تواند ادامه این تجارت را صرف‌نظر از تحریم‌های ثانویه اعمالی از سوی آمریکا تضمین کند. ما مشغول بررسی جزئیات این سازوکار هستیم».

۱- چندی پیش «هایکو ماس» وزیر خارجه آلمان برای نخستین بار از ایجاد یک ساختار «شبه‌سوئیفت» یا همان «سوئیفت اروپایی» برای تسهیل مراودات تجاری با ایران خبر داد. با این حال بلافاصله «آنگلا مرکل» صدراعظم ژرمن‌ها مخالفت صریح خود را با این موضوع اعلام و بر مناسبات امنیتی خاص اروپای واحد و ایالات متحده آمریکا تاکید کرد. اگرچه صدراعظم آلمان پس از آن دیگر موضعی در قبال ایجاد ساختار مالی مستقل اروپایی اتخاذ نکرده، اما این سکوت می‌تواند به معنای «ابتر بودن ساختار مالی مدنظر» یا «کارکرد حداقلی آن» باشد! به عبارت بهتر، سکوت افرادی مانند مرکل، مکرون و ترزا می که حفظ و گسترش مناسبات امنیتی با دولت ترامپ را دنبال می‌کنند، نباید به‌مثابه «ایستادگی آنها در برابر کاخ سفید» مورد تفسیر قرار گیرد.

۲- همان‌گونه که خانم موگرینی و دیگر مقامات اروپایی اعلام کرده‌اند، آنها همچنان در حال بررسی جزئیات ساختار مالی مدنظر و آزمون و خطا درباره کارکرد آن هستند. به عبارت شفاف‌تر، «موضوع ایجاد کانال ارتباطی با ایران» نخستین و شاید آخرین تجربه‌ای باشد که اروپاییان قصد دارند درباره ایجاد ساختار ادعایی جدید به آن تمسک جویند. براستی چگونه می‌توان از کارآمدی سیستمی سخن گفت که در عمل هنوز اجرا نشده و هنوز بانیان ایجاد آن نیز در حال بحث درباره جزئیات و کارکرد آن هستند؟! حتی اگر این ساختار روی کاغذ بتواند نیازهای حداقلی ما(که تعیین آنها در حوزه اختیارات مقامات اروپایی نیست) را برطرف کند، در عرصه عمل با معضلاتی در اجرای آن مواجه خواهیم شد. زمانی می‌توان بر یک ساختار تکیه کرد که «بازخورد اولیه»، «ضمانت اجرایی» و «هوشمندی ساختاری آن» مشخص و محرز باشد. آیا چنین فاکتورهایی در قبال «ساختار مالی مستقل اروپایی» لحاظ شده است؟

۳- همان‌گونه که بارها عنوان شده، مقامات اروپایی نسبت به برجام نگاه و رویکردی مستقل نداشته و آن را به‌مثابه ابزاری برای مذاکره یا معامله و در موارد بالاتر، چانه‌زنی و امتیازگیری از آمریکا تلقی می‌کنند. همگان به یاد دارند در ابتدای سال ۲۰۱۷ میلادی و در حالی که تروئیکای اروپا نسبت به حفظ توافق هسته‌ای با ایران (بدون اعمال تغییر در آن) متعهد بودند، چگونه بازی در زمین ترامپ را ترجیح داده و یک سال به صورت علنی و غیرعلنی با مقامات کاخ سفید درباره اعمال موارد چهارگانه در برجام (توان موشکی، فعالیت‌های منطقه‌ای، بازرسی از اماکن نظامی و نامحدود و ابدی ساختن محدودیت‌های هسته‌ای) به مذاکره پرداختند. هم‌اکنون مقامات اروپایی نسبت به خروج واشنگتن از برجام ناراضی هستند اما این نارضایتی به معنای ایستادگی تمام قد اروپای واحد در مقابل واشنگتن نیست! نارضایتی کلی مقامات اروپایی از خروج یکجانبه واشنگتن از برجام، به معنای ابطال و از بین رفتن نگاه ابزارگرایانه آنها نسبت به توافق هسته‌ای با تهران نیست. بازیگران اروپایی کماکان «برجام» را در مدار «بازی تاکتیکی خود» با ایران و آمریکا تعریف کرده و هرگز از آن به عنوان یک «خط قرمز استراتژیک» یاد نمی‌کنند.

۴- «ترزا می» نخست‌وزیر انگلیس مانند بسیاری از مقامات اروپایی دیگر اصرار دارد به جای بروز اختلاف میان آمریکا و اروپا بر سر برجام، لازم است بازیگران ۲ سوی آتلانتیک با یکدیگر درباره توافق هسته‌ای با ایران وارد مذاکره ـ بخوانید معامله ـ شوند. معنای این جمله و دیگر جملات مشابه، تلاش برخی مقامات اروپایی برای هم‌افزایی با سیاست‌های ضدایرانی آمریکاست. از سوی دیگر، اختلافی که میان جریان‌های راست میانه و سوسیال دموکرات در اروپا بر سر نحوه مواجهه با «آمریکای بدعهد» وجود دارد، به اندازه‌ای نیست که بتوان آن را به‌مثابه یک «شکاف عمیق» در کالبد اروپای امروز تشبیه کرد. باید اذعان کرد اروپای واحد تا رسیدن به نقطه «استقلال کامل» در نظام بین‌الملل مسیر زیادی در پیش دارد و اصلی‌ترین مانع در این مسیر، بی‌ارادگی و سلطه‌پذیری اغلب بازیگران اروپایی از آمریکاست.

۵- دستگاه دیپلماسی و سیاست خارجی کشورمان در برهه فعلی باید رویکرد و نگاه واقع‌بینانه‌ای نسبت به بسته پیشنهادی اروپا و ساختار مالی مدنظر آنها داشته باشد. «ابتدایی» و «بدیع» بودن این ساختار قاعدتا نباید جایی را برای مصالحه ما با اروپا باز بگذارد، زیرا تجربه قبلی ما در برجام نشان می‌دهد چنین تساهلی منجر به «بی‌تعهدی نظام‌مند» مقامات اروپایی خواهد شد. متاسفانه طی هفته‌های اخیر شاهد انتشار اخباری دال بر خوشبینی وزارت امور خارجه کشورمان نسبت به اقدامات برجامی اروپا(خصوصا ایجاد ساختار مالی مستقل اروپایی) هستیم. این در حالی است که حتی تجربه اخیر برجام و عقلانیت راهبردی اقتضا می‌کند نسبت به بسته پیشنهادی اروپا گاردی بسته، نگاهی بدبینانه و رویکردی سختگیرانه اتخاذ کنیم. تجربه برجام نشان می‌دهد هرگونه خوشبینی نسبت به بازیگران غربی (هم در پروسه تعیین و هم در پروسه اجرای تعهدات) مانع تبدیل شدن «تعهدات» آنها به «تضمین» خواهد شد. فراتر از آن، باید مراقب سوءتفاسیر مغرضانه بازیگران اروپایی نسبت به تعهدات خود در قبال کشورمان نیز باشیم. همان‌گونه که مشاهده می‌شود، دستگاه دیپلماسی ما وظیفه خطیری در این باره بر عهده دارد و این وظیفه بزرگ ملی، سنخیتی با «خوشبینی نسبت به اروپا» ندارد. از این رو لازم است هر چه سریع‌تر و در فاصله اندکی که تا ماه نوامبر ـ زمان ایجاد سازوکار اجرایی مدنظر اروپاییان ـ وجود دارد، این نگاه خوشبینانه با نگاهی سلبی و بدبینانه جایگزین شود، در غیر این صورت آفاتی که در جریان تصویب و اجرایی شدن برجام بر کشورمان وارد شد، بار دیگر دامان‌مان را خواهد گرفت.

رسانه

فروپاشی شخصیت

حسین قدیانی: پرسشی دارم از شمایی که دارید این متن را می‌خوانید! فرض کنید گردانندگان روزنامه ایران به عنوان ارگان رسمی دولت، قرار باشد در این حال و روز اقتصادی مردم، دوربین‌به‌دست بیفتند در خیابان‌ها دنبال مصاحبه با شما! توقع‌تان از این روزنامه چیست؟! آیا جز آنکه درد و داد و فریاد شما عزیزان را به گوش پاستورنشینان برساند؟! آیا جز آنکه واسطه‌ای باشد تا دولت، صدای شما را واضح‌تر و رساتر بشنود؟! آیا جز آنکه مثلا رئیس دولت، بیش از پیش بفهمد که تورم و بیکاری و رکود، چه بلایی دارد بر سر اقلا بخشی از شما می‌آورد؟! خوب می‌دانم بنا به هر علت، بخشی از شما هموطنان به آقای روحانی رأی داده‌اید! الساعه و ناظر بر عملکرد این دولت نیز تیم رسانه‌ای آن و بالاخص روزنامه ایران، آیا کار و کارنامه این مجموعه باعث سربلندی شما شده یا خجلت‌تان؟! القصه! کار ما «روزنامه‌نگاری» است و در این کار سخت که به «بالابردن ساختمانی در هر روز» می‌ماند، خطای فنی کاملا محتمل و مرسوم است! بگذریم که اتفاقی که دیروز برای «وطن‌امروز» افتاد، اصلا و اساسا خارج از اراده مدیریت و تحریریه بود و فی‌الواقع برگرفته از خطایی بود که در چاپخانه رخ داد! حال خودتان قضاوت کنید درباره میزان شخصیت این دولت و ارگان رسمی‌اش؛ آنجا که به محض اطلاع از این رخداد، فی‌الفور دوربین به دست می‌گیرد تا هم پرده از حد و اندازه شخصیت خود بردارد، هم نمایش عقده‌گشایی و کینه‌جویی علیه ما باشد! من از شما می‌پرسم؛ واقعا گیر روزنامه ایران باید به چه باشد؛ خطای آن چاپخانه‌ای که «وطن‌امروز» را در می‌آورد یا خیانت آن چاپخانه‌های دیگر که در فلان جای مرکزی و کجا و کجا- موارد فراوانی از حراج منابع ملی را شاهد بوده‌ایم که مع‌الاسف به تأیید قوه قضا هم رسیده!- حق و حقوق شما را می‌چاپند؟! هیچی! فقط خواستم با ذکر این مثال از ارگان رسمی دولت، بگویید چه نمره‌ای به میزان شخصیت حضرات می‌دهید؛ مثلا از یک تا ۲۰! والله نخستین روزهای روزنامه‌نگاری، این اصل بدیهی را به ما یاد دادند که اگر می‌خواهی به سایر همکارانت در رسانه‌های دیگر، گیر بدهی، ناظر بر خط و خطوط محتوایی باشد، نه آنجا که همه چیز دال از یک غلط فنی دارد! چاپخانه که دیگر بحثش جدا از تحریریه است! پذیرای نمره شما هستیم به عدد شخصیت این دولت و روزنامه «ایران» که فردای توافق، این بود تیتر یکش؛ «فروپاشی تحریم!» الساعه خنده‌ام گرفته! زیبنده‌تر بود تیتر می‌زدند؛ «فروپاشی شخصیت!»

بازتاب

توضیح «وطن‌امروز» درباره چاپ دیروز

دیروز چهارشنبه ۲۵ مهر ۱۳۹۷ در پی اشتباه چاپخانه، نسخه گذشته روزنامه «وطن‌امروز» منتشر و توزیع شد. بر اساس توضیحات چاپخانه، بر اثر یک اشتباه سهوی نسخه مورخه ۲۵ مردادماه به جای نسخه ۲۵ مهرماه به چاپ رسید. البته دیروز صبح به محض اطلاع روزنامه از اشتباه صورت گرفته، نسخه اصلی ۲۵ مهرماه چاپ و توزیع شد.

این اتفاق ناشی از یک اشتباه در چاپخانه بوده و خارج از اراده مدیریت روزنامه «وطن‌امروز» رخ داده است. کما اینکه چاپخانه نیز با ارسال نامه‌ای رسمی که تصویر آن روز گذشته در رسانه‌ها منتشر شد، به خاطر این اشتباه از مدیریت روزنامه «وطن‌امروز» عذرخواهی کرده است.

اما درباره واکنش‌های صورت گرفته نسبت به این اتفاق، نکاتی وجود دارد که لازم است به آن اشاره شود.

روزنامه «وطن‌امروز» از ابتدای انتشار، یک اصل ثابت را به‌مثابه یک خط قرمز در رویکردهای خود رعایت کرده است و آن عدم پرداختن به اشکالات یا اشتباهات سایر رسانه‌ها در حوزه فنی بوده است. اگرچه «وطن‌امروز» همواره نسبت به رویکردهای محتوایی غلط و هزینه‌ساز برخی رسانه‌ها همواره تذکر و توصیه‌های لازم را گوشزد و مطرح کرده اما پرداختن به اشتباهات فنی سایر رسانه‌ها همواره خط قرمز «وطن‌امروز» بوده است، چرا که معتقدیم اشتباهات فنی بخشی غیرقابل اجتناب از فعالیت رسانه‌ای است و هنجارهای صنفی و همینطور رعایت اخلاق و پرستیژ رسانه‌ای مانع از پرداختن به اشتباهات فنی یا اصطلاحا مچ‌گیری از رسانه‌ها می‌شود. این رویکرد «وطن‌امروز» نسبت به همه رسانه‌ها، اعم از رسانه‌های موافق و مخالف رعایت شده است.

با این حال اما دیروز و پس از اشتباهی که چاپخانه طرف قرارداد «وطن‌امروز» مرتکب شد (و هیچ مسؤولیتی را متوجه تحریریه روزنامه نمی‌کند)، ارگان رسانه‌ای و رسمی دولت حسن روحانی (روزنامه ایران) در اقدامی عجیب دوربین برداشته، به کیوسک مطبوعاتی رفته و از نسخه اشتباهی که چاپخانه از «وطن‌امروز» منتشر کرده بود، کلیپ تهیه و آن را منتشر کرده است! خب! که چه؟! روزنامه رسمی دولت چه سوژه‌ای را دنبال کرده است؟

ادامه در صفحه ۱۲